

Υπόθεση C-725/23

Αίτηση προδικαστικής αποφάσεως

Ημερομηνία καταθέσεως:

27 Νοεμβρίου 2023

Αιτούν δικαστήριο:

Sąd Rejonowy Katowice-Wschód w Katowicach (Πολωνία)

Ημερομηνία της διατάξεως του αιτούντος δικαστηρίου:

9 Νοεμβρίου 2023

Ενάγουσα:

M. spółka z ograniczoną odpowiedzialnością I. spółka komandytowa – akcyjna, με έδρα στο R

Εναγόμενος:

R.W.

[παραλειπόμενα] [αριθμός υποθέσεως]

ΔΙΑΤΑΞΗ

Στις 9 Νοεμβρίου 2023

το Sąd Rejonowy Katowice-Wschód w Katowicach VII (πρωτοδικείο Κατοβίτσε – ανατολικός τομέας Κατοβίτσε, Πολωνία), VII τμήμα εμπορικών διαφορών *[παραλειπόμενα]*,

[παραλειπόμενα] [σύνθεση του δικαστηρίου]

κατόπιν εξετάσεως στις 9 Νοεμβρίου 2023 στο Κατοβίτσε

εν συμβουλίο

της υπόθεσης επί της αγωγής της M. spółka z ograniczoną odpowiedzialnością I. spółka komandytowa - akcyjna (M. εταιρία περιορισμένης ευθύνης I. ετερόρυθμη κατά μετοχές εταιρία), με έδρα στο R.

κατά του R. W.

με αίτημα την επιδίκαση χρηματικού ποσού,

διατάσσει τα εξής:

1. την υποβολή στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης του ακόλουθου ερωτήματος, προκειμένου αυτό να αποφανθεί με προδικαστική απόφαση σύμφωνα με το άρθρο 267 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης:

Έχει το άρθρο 2, σημείο 8, της οδηγίας 2011/7/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 2011, για την καταπολέμηση των καθυστερήσεων πληρωμών στις εμπορικές συναλλαγές (αναδιατύπωση) (ΕΕ 2011, L 48, σ. 1), την έννοια ότι στο πεδίο εφαρμογής του εμπίπτει, πέραν του κυρίως ποσού που θα έπρεπε να είχε καταβληθεί ως αντιπαροχή για τη χαρακτηριστική παροχή στο πλαίσιο σύμβασης που κατατείνει στην παράδοση αγαθού ή στην παροχή υπηρεσίας, και η απόδοση των δαπανών που πραγματοποιήθηκαν κατά την εκτέλεση της σύμβασης και τις οποίες ο οφειλέτης έχει αναλάβει συμβατικά να καταβάλλει;

[παραλειπόμενα] [αναστολή της διαδικασίας]

[παραλειπόμενα]

- ΣΚΕΠΤΙΚΟ -

Αίτηση προδικαστικής απόφασης

Διάδικοι

Ενάγουσα: M. spółka z ograniczoną odpowiedzialnością I. spółka komandytowa - akcyjna με έδρα στο R

[παραλειπόμενα]

[παραλειπόμενα] [διεύθυνση της ενάγουσας και στοιχεία του πληρεξουσίου της]

Εναγόμενος: R. W.

ασκών ατομική επιχειρηματική δραστηριότητα

υπό την επωνυμία «Firma Handlowo-Uslugowa A. w Katowicach»

[παραλειπόμενα]

[παραλειπόμενα] [διεύθυνση του εναγομένου]

Ερώτημα του αιτούντος δικαστηρίου

[παραλειπόμενα]

[επανάληψη του προδικαστικού ερωτήματος]

Τα σχετιζόμενα με το υποβληθέν ερώτημα πραγματικά περιστατικά

Οι διάδικοι είναι φορείς επιχειρήσεων. Η ενάγουσα τυγχάνει ετερόρρυθμη κατά μετοχές εταιρία. Ο εναγόμενος ασκεί ατομική επιχειρηματική δραστηριότητα.

Στο πλαίσιο των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων τους, οι διάδικοι συνήψαν, στις 3 Ιουλίου 2019, σύμβαση μίσθωσης επαγγελματικού χώρου εντός ακινήτου κείμενου στο Κ., με αόριστη διάρκεια.

Σύμφωνα με τους όρους της σύμβασης, ο εναγόμενος ανέλαβε την υποχρέωση να καταβάλλει:

το μίσθωμα, το καθαρό ποσό του οποίου ανερχόταν (κατά την ημερομηνία σύναψης της σύμβασης) σε 270 πολωνικά ζλότι (PLN), πλέον του αναλογούντος ΦΠΑ [ο οποίος υπολογιζόταν σε 15 πολωνικά ζλότι (PLN) ανά τετραγωνικό μέτρο του μισθίου], με τη συμφωνία το μίσθωμα να προκαταβάλλεται έως τη 10η ημέρα κάθε μήνα·

τις δαπάνες για τις υπηρεσίες κοινής ωφελείας, στις οποίες περιλαμβάνονταν οι λογαριασμοί για τη θέρμανση, το αέριο καύσιμο και την ηλεκτρική ενέργεια που είχαν ζητηθεί για την κάλυψη των αναγκών του μισθωτή, καθώς και όλες οι πάγιες χρεώσεις στις οποίες υποβλήθηκε η εκμισθώτρια για την παροχή των υπηρεσιών κοινής ωφελείας. Οι περίοδοι εκκαθάρισης και η συχνότητα έκδοσης τιμολογίων για τις παραπάνω δαπάνες καθορίζονταν κατά διακριτική ευχέρεια από την εκμισθώτρια (ενάγουσα). Οι δαπάνες αυτές, πλέον του αναλογούντος ΦΠΑ, θα έπρεπε να αποδίδονται εντός 5 ημερών από την ημερομηνία παράδοσης του σχετικού τιμολογίου στον μισθωτή (εναγόμενο)·

ένα μηνιαίο κατ' αποκοπήν ποσό για τη συμμετοχή του στην κάλυψη των πάσης φύσεως βαρών, εξόδων και επιβαρύνσεων του ακινήτου, το οποίο ανερχόταν (κατά την ημερομηνία σύναψης της σύμβασης) σε 10 πολωνικά ζλότι (PLN) ανά τετραγωνικό μέτρο του μισθίου [εκ των οποίων 0,42 πολωνικά ζλότι (PLN) αντιστοιχούσαν στο καθαρό ποσό του τέλους ειδικής μακροχρόνιας επικαρπίας, 1,93 πολωνικά ζλότι (PLN) στον φόρο ακίνητης περιουσίας, 1,00 πολωνικό ζλότι (PLN) στο καθαρό ποσό του τέλους αποκομιδής αστικών απορριμμάτων, 8,65 πολωνικά ζλότι (PLN) στα λοιπά βάρη και έξοδα]. Το ποσό αυτό περιλάμβανε, ιδίως: τα δημόσια βάρη και τις λοιπές επιβαρύνσεις, τις αποσβέσεις του ακινήτου, τα έξοδα θυρωρού, τα έξοδα διαχείρισης του ακινήτου, τα έξοδα καθαριότητας, ανακαίνισης, συντήρησης και επισκευής του ακινήτου. Το εν λόγω ποσό θα προκαταβαλλόταν έως τη 10η ημέρα κάθε μήνα.

Κατά τη διάρκεια εκτέλεσης της σύμβασης, η ενάγουσα εξέδιδε 3 χωριστά τιμολόγια, ένα για κάθε επιμέρους απαίτησή της από τη σύμβαση.

Η ενάγουσα δεν παρείχε απευθείας τις υπηρεσίες κοινής ωφελείας (του σημείου 3β), αλλά απλώς επαναχρέωνε στον εναγόμενο τα ποσά που η ίδια κατέβαλλε στους παρόχους.

Οι διάδικοι καθόρισαν συμβατικά το ύψος των τόκων που δικαιούνται η ενάγουσα σε περίπτωση υπερημερίας του εναγομένου ως προς την καταβολή του μισθώματος ή οποιουδήποτε οφειλόμενου χρηματικού ποσού, με βάση το μέγιστο όριο του ποσού των τόκων υπερημερίας κατά την έννοια του άρθρου 481, παράγραφος 2¹, του kodeks cywilny (Αστικού Κώδικα) (μέγιστο ποσό τόκων υπερημερίας).

Στις 13 Σεπτεμβρίου 2019 οι διάδικοι τροποποίησαν τη μεταξύ τους σύμβαση ως προς το αντικείμενο της μίσθωσης, η οποία επεκτάθηκε και σε δεύτερο επαγγελματικό χώρο.

Στις 28 Μαΐου 2020 ο εναγόμενος κοινοποίησε στην ενάγουσα δήλωσή περί καταγγελίας της σύμβασης μίσθωσης με άμεση ισχύ.

Στο πλαίσιο της εκκρεμούσας ενώπιον του Sąd Rejonowy Katowice-Wschód w Katowicach (πρωτοδικείου Κατοβίτσε – ανατολικός τομέας Κατοβίτσε) δίκης, η ενάγουσα ζητεί να υποχρεωθεί ο εναγόμενος να της καταβάλει το ποσό των 13 933,89 πολωνικών ζλότι (PLN), το οποίο απαρτίζεται από:

απαιτήσεις από 26 ανεξόφλητα τιμολόγια, εκ των οποίων τα 11 αντιστοιχούν σε μη αποδοθείσες δαπάνες για υπηρεσίες κοινής ωφελείας, τα 7 αφορούν το κατ' αποκοπήν ποσό για τη συμμετοχή του εναγομένου στην κάλυψη των πάσης φύσεως βαρών, εξόδων και επιβαρύνσεων του ακινήτου και τα 8 αφορούν απαιτήσεις μισθωμάτων. Το άθροισμα όλων των ανεξόφλητων τιμολογίων ανέρχεται στο ποσό των 9 397,89 πολωνικών ζλότι (PLN).

το κατ' αποκοπήν ποσό των 40 ευρώ για κάθε τιμολόγιο που δεν εξοφλήθηκε εγκαίρως (ήτοι 40 ευρώ επί 26 τιμολόγια), δηλαδή το συνολικό ποσό των 4 536,00 πολωνικών ζλότι (PLN).

Ο εναγόμενος δεν έλαβε θέση στην υπό κρίση υπόθεση.

Σχετικές διατάξεις του δικαίου της Ένωσης

Άρθρο 1, παράγραφος 2, της οδηγίας 2011/7/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 2011, για την καταπολέμηση των καθυστερήσεων πληρωμών στις εμπορικές συναλλαγές:

Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται σε όλες τις πληρωμές που έχουν χαρακτήρα αμοιβής στο πλαίσιο εμπορικών συναλλαγών.

Άρθρο 2, σημείο 8, της οδηγίας 2011/7/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 2011, για την καταπολέμηση των καθυστερήσεων πληρωμών στις εμπορικές συναλλαγές:

Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί: «οφειλόμενο ποσό»: το κυρίως ποσό που θα έπρεπε να έχει καταβληθεί μέσα στη συμβατική ή τη νόμιμη προθεσμία πληρωμής, συμπεριλαμβανομένων των εφαρμοζόμενων φόρων, δασμών, τελών ή επιβαρύνσεων που καθορίζονται στο τιμολόγιο ή την ισοδύναμη απαίτηση πληρωμής·

Άρθρο 3, παράγραφος 1, της οδηγίας 2011/7/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 2011, για την καταπολέμηση των καθυστερήσεων πληρωμών στις εμπορικές συναλλαγές:

Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι, στις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ επιχειρήσεων, ο πιστωτής δικαιούται τόκο υπερημερίας χωρίς να απαιτείται όχληση, εφόσον πληρούνται οι εξής όροι:

- α) ο πιστωτής έχει εκπληρώσει τις συμβατικές και νομικές του υποχρεώσεις· και
- β) ο πιστωτής δεν έχει λάβει το οφειλόμενο ποσό εγκαίρως, εκτός εάν ο οφειλέτης δεν ευθύνεται για την καθυστέρηση.

Άρθρο 6, παράγραφος 1, της οδηγίας 2011/7/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 2011, για την καταπολέμηση των καθυστερήσεων πληρωμών στις εμπορικές συναλλαγές:

Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι, εφόσον καθίσταται απαιτητός τόκος υπερημερίας σε εμπορικές συναλλαγές σύμφωνα με το άρθρο 3 ή το 4, ο πιστωτής δικαιούται να λάβει από τον οφειλέτη τουλάχιστον το σταθερό ποσό των 40 ευρώ.

Απόφαση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 20ής Οκτωβρίου 2022, C-585/20, (...) S.A.U. κατά G. R. de S. de la Junta de C. y L.

Σχετικές διατάξεις του εθνικού δικαίου

Άρθρο 659, παράγραφος 1, του ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny (νόμου της 23ης Απριλίου 1964 – Αστικού Κώδικα):

Με τη σύμβαση της μίσθωσης ο εκμισθωτής αναλαμβάνει την υποχρέωση να παραχωρήσει στον μισθωτή τη χρήση του πράγματος για ορισμένο ή αόριστο χρόνο και ο μισθωτής αναλαμβάνει την υποχρέωση να καταβάλει στον εκμισθωτή το συμφωνημένο μίσθωμα.

Άρθρο 4, σημείο 1a, του ustawa z dnia 8 marca 2013 roku o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych (νόμου της 8ης Μαρτίου 2013 για την καταπολέμηση των υπερβολικών καθυστερήσεων στις εμπορικές συναλλαγές):

Για τους σκοπούς του παρόντος νόμου, νοούνται ως: χρηματική παροχή – η αμοιβή για την παράδοση αγαθού ή την εκτέλεση υπηρεσίας στο πλαίσιο εμπορικής συναλλαγής.

Άρθρο 7, παράγραφος 1, του *ustawa z dnia 8 marca 2013 roku o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych* (νόμου της 8ης Μαρτίου 2013 για την καταπολέμηση των υπερβολικών καθυστερήσεων στις εμπορικές συναλλαγές):

Στις εμπορικές συναλλαγές, με εξαίρεση τις συναλλαγές στις οποίες ο οφειλέτης είναι δημόσιος φορέας, ο πιστωτής δικαιούται να λάβει, χωρίς όχληση, τον νόμιμο τόκο υπερημερίας που ισχύει σε αυτές, εκτός εάν οι συμβαλλόμενοι έχουν συμφωνήσει υψηλότερο τόκο, για την περίοδο από την ημέρα κατά την οποία η χρηματική παροχή κατέστη απαιτητή έως την ημέρα της καταβολής, εφόσον πληρούνται σωρευτικά οι εξής όροι:

- 1) ο πιστωτής εκτέλεσε την παροχή του·
- 2) ο πιστωτής δεν έχει λάβει την πληρωμή εντός της οριζόμενης στη σύμβαση προθεσμίας.

Άρθρο 10, παράγραφος 1, του *ustawa z dnia 8 marca 2013 roku o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych* (νόμου της 8ης Μαρτίου 2013 για την καταπολέμηση των υπερβολικών καθυστερήσεων στις εμπορικές συναλλαγές):

Από την ημέρα που αποκτά το δικαίωμα είσπραξης τόκων σύμφωνα με το άρθρο 7, παράγραφος 1, ή το άρθρο 8, παράγραφος 1, ο πιστωτής δικαιούται, χωρίς όχληση, να λάβει από τον οφειλέτη ως αποζημίωση για τα έξοδα είσπραξης ποσό ίσο με:

- 1) 40 ευρώ, εφόσον η αξία της χρηματικής παροχής δεν υπερβαίνει τα 5.000 πολωνικά ζλότι (PLN)·
- 2) 70 ευρώ, εφόσον η αξία της χρηματικής παροχής υπερβαίνει τα 5.000 πολωνικά ζλότι (PLN), αλλά είναι κατώτερη των 50.000 πολωνικών ζλότι (PLN)·
- 3) 100 ευρώ, εφόσον η αξία της χρηματικής παροχής είναι ίση ή μεγαλύτερη των 50.000 πολωνικών ζλότι (PLN).

Λόγοι για τους οποίους το δικαστήριο υπέβαλε το προδικαστικό ερώτημα

Όπως ήδη επισημάνθηκε, αντικείμενο της παρούσας δίκης αποτελεί το αίτημα να υποχρεωθεί ο εναγόμενος μισθωτής (χρήστης χώρου εντός ακινήτου) να καταβάλει στην ενάγουσα εκμισθώτρια (παραχωρούσα τη χρήση) το οφειλόμενο μίσθωμα, τις δαπάνες για τη χρήση υπηρεσιών κοινής ωφελείας (μεταξύ άλλων, για το ηλεκτρικό ρεύμα, τη θέρμανση, το νερό) και τις λοιπές δαπάνες που συνδέονται με τη συντήρηση του κτηρίου. Επιπλέον, η ενάγουσα ζητεί να της

επιδικαστεί αποζημίωση για τα έξοδα είσπραξης κάθε επιμέρους ανεξόφλητου τιμολογίου.

Η υποχρέωση καταβολής μισθωμάτων και απόδοσης δαπανών απορρέει από τη μεταξύ των διαδίκων έγγραφη σύμβαση μίσθωσης. Η ενάγουσα εξέδιδε χωριστό τιμολόγιο για καθεμία από τις απαιτήσεις που απαριθμούνται στη σύμβαση (3 χωριστά τιμολόγια). Σύμφωνα με τις προβλέψεις της σύμβασης, ως περίοδος εκκαθάρισης για το μίσθωμα και τις δαπάνες συντήρησης του κτηρίου καθορίστηκε αυτή του ενός μηνός και τα σχετικά ποσά ήταν προκαταβλητέα έως τη 10η ημέρα κάθε μήνα. Για την περίπτωση των δαπανών για τις υπηρεσίες κοινής ωφελείας συμφωνήθηκε η εκμισθώτρια να καθορίζει κατά διακριτική ευχέρεια τις περιόδους εκκαθάρισής τους και τη συχνότητα έκδοσης των σχετικών τιμολογίων, ενώ οι δαπάνες αυτές θα έπρεπε να αποδίδονται εντός 5 ημερών από την ημερομηνία παράδοσης του εκάστοτε τιμολογίου.

Οι πάροχοι των υπηρεσιών κοινής ωφελείας αποτελούσαν τρίτα, σε σχέση με τη μίσθωση, πρόσωπα με τα οποία η ενάγουσα διατηρούσε συμβατικές σχέσεις και προς τα οποία πραγματοποιούσε πληρωμές. Στη συνέχεια, οι δαπάνες αυτές μετακυλιόνταν (υπό τη μορφή τιμολογίου) στον εναγόμενο, ο οποίος και πράγματι χρησιμοποιούσε τις υπηρεσίες κοινής ωφελείας (η λεγόμενη «επαναχρέωση»). Αντίθετα, οι δαπάνες συντήρησης του κτηρίου χρεώνονταν στον μισθωτή υπό τη μορφή κατ' αποκοπήν ποσού και αποσκοπούσαν στην κάλυψη των δαπανών της ενάγουσας για τα δημόσια βάρη του ακινήτου, των εξόδων καθαριότητας, ανακαίνισης και διαχείρισής του, καθώς και των αποσβέσεων του.

Από τα 26 τιμολόγια, στην εξόφληση των οποίων ζητείται να υποχρεωθεί ο εναγόμενος στο πλαίσιο της παρούσας δίκης, τα 11 αφορούν δαπάνες για τη χρήση υπηρεσιών κοινής ωφελείας, τα 7 κατ' αποκοπήν ποσά για τις δαπάνες συντήρησης του κτηρίου, και τα 8 τα ίδια τα μισθώματα.

Τα πραγματικά περιστατικά της υπό κρίση υπόθεσης δεν αμφισβητούνται, κατ' ουσίαν, από τους διαδίκους. Ο εναγόμενος, αφότου έλαβε αντίγραφο της αγωγής, δεν κατέθεσε υπόμνημα αντικρούσεως, ούτε παρέστη κατά τη συζήτηση, και δεν τοποθετήθηκε επί της ουσίας. Το αιτούν δικαστήριο διατηρεί ωστόσο αμφιβολίες σε σχέση με την ορθή νομική υπαγωγή πραγματικών περιστατικών.

Το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι στην υπό κρίση υπόθεση ανακύπτει ζήτημα για το οποίο είναι αναγκαία ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης, και συγκεκριμένα του άρθρου 2, σημείο 8, της οδηγίας 2011/7/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 2011, για την καταπολέμηση των καθυστερήσεων πληρωμών στις εμπορικές συναλλαγές (αναδιτύπωση) (ΕΕ L 48, σ. 1), καθώς γεννάται αμφιβολία ως προς το εάν η ενάγουσα δικαιούται αποζημίωση για τα έξοδα είσπραξης τιμολογίων που έχουν εκδοθεί για ποσά που δεν αντιστοιχούν στο μίσθωμα του εκάστοτε μήνα. Με άλλα λόγια, δημιουργείται αμφιβολία κατά πόσο κάθε πληρωτέο ποσό που βασίζεται σε σύμβαση, ακόμη και αν συνιστά απλώς αποδοτέα δαπάνη, την οποία πραγματοποίησε φορέας

επιχείρησης, και δεν αποτελεί την αντιπαροχή της χαρακτηριστικής παροχής στη σχετική έννομη σχέση, μπορεί να νοηθεί ως «οφειλόμενο ποσό» κατά την έννοια της εν λόγω οδηγίας.

Σύμφωνα με τον πολωνικό kodeks cywilny (Αστικό Κώδικα), ο εκμισθωτής αναλαμβάνει την υποχρέωση να παραχωρήσει στον μισθωτή τη χρήση του πράγματος για ορισμένο ή αόριστο χρόνο και ο μισθωτής αναλαμβάνει την υποχρέωση να καταβάλλει στον εκμισθωτή το συμφωνημένο μίσθωμα. Το μίσθωμα συνιστά την αντιπαροχή που λαμβάνει ο εκμισθωτής για τη χρήση του πράγματος από τον μισθωτή. Αποτελεί επομένως αμοιβή του εκμισθωτή για τη χρήση του παραχωρούμενου πράγματος από τον μισθωτή. Ωστόσο, τα μέρη δύναται, περαιτέρω, να προβλέψουν στη σύμβαση την υποχρέωση καταβολής και άλλων παροχών, οι οποίες αποκαλούνται «πρόσθετες παροχές» ή «άλλες δαπάνες, μη αφορώσες τον εκμισθωτή». Οι παροχές αυτές, εντούτοις, δεν αποτελούν μίσθωμα.

Στο μέτρο που δεν αμφισβητείται ότι η μεταξύ των διαδίκων σύμβαση συνιστά εμπορική συναλλαγή (βλ. απόφαση C-199/19 [...] sp. z o.o. κατά J.M.), σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία με την οποία μεταφέρθηκε στο εσωτερικό δίκαιο η παραπάνω οδηγία, η δυνατότητα διεκδίκησης στις εμπορικές συναλλαγές τόσο τόκων υπερημερίας, όσο και αποζημίωσης για τα έξοδα είσπραξης, παρέχεται επί χρηματικών παροχών που νοούνται ως αμοιβή για την παράδοση αγαθού ή την εκτέλεση υπηρεσίας στο πλαίσιο εμπορικής συναλλαγής. Μολονότι δεν υπάρχει πλούσια νομολογία για το ζήτημα, έχει διατυπωθεί η θέση ότι ως «χρηματική παροχή» νοείται η αντιπαροχή μιας μη χρηματικής παροχής του αντισυμβαλλομένου (βλ. την απόφαση της 3ης Ιανουαρίου 2020 του Sąd Apelacyjny w Warszawie (Εφετείου Βαρσοβίας, Πολωνία) [παραλειπούμενα]). Παρόμοια θέση εκφράζεται και από μερίδα της θεωρίας [παραλειπούμενα]. [παραπομπές στη θεωρία]

Οι αμφιβολίες του δικαστηρίου δεν αίρονται ούτε μέσω της ανάλυσης των διατάξεων της οδηγίας ή των αιτιολογικών σκέψεών της. Σχετικές φαίνεται να είναι εν προκειμένω η διάταξη του άρθρου 1, παράγραφος 2, η οποία προσδιορίζει το αντικειμενικό πεδίο εφαρμογής της οδηγίας, καθώς και εκείνη του άρθρου 2, παράγραφος 8.

Η πρώτη αναφέρεται σε όλες τις πληρωμές που έχουν χαρακτήρα αμοιβής στο πλαίσιο εμπορικών συναλλαγών. Στην αιτιολογική σκέψη 8 επισημαίνεται ότι το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας θα πρέπει να περιορίζεται στις πληρωμές που γίνονται ως αμοιβή για εμπορικές συναλλαγές και ότι αυτή δεν θα πρέπει να διέπει τις συναλλαγές με τους καταναλωτές, τους τόκους που καταβάλλονται σε σχέση με άλλες πληρωμές, π.χ. πληρωμές δυνάμει της νομοθεσίας για τις επιταγές και τις συναλλαγματικές ή τις πληρωμές στο πλαίσιο αποζημίωσης, συμπεριλαμβανομένων των πληρωμών από τις ασφαλιστικές εταιρείες. Ωστόσο, η οδηγία δεν περιέχει ορισμό της ίδιας της έννοιας της αμοιβής. Συγχρόνως, στις ενδεικτικά απαριθμούμενες περιπτώσεις που εκφεύγουν του πεδίου εφαρμογής της οδηγίας, η υποχρέωση πληρωμής δεν εμφανίζει, ως προς τη φύση της, καμία

ομοιότητα με τις πληρωμές που προβλέπονται στη σύμβαση μεταξύ των μερών της επίδικης διαφοράς.

Από την άλλη πλευρά, ο νομοθέτης της Ένωσης προέβη στον ορισμό της έννοιας του «οφειλόμενου ποσού», το οποίο ορίστηκε ως το κυρίως ποσό που θα έπρεπε να έχει καταβληθεί μέσα στη συμβατική ή τη νόμιμη προθεσμία πληρωμής, συμπεριλαμβανομένων των εφαρμοζόμενων φόρων, δασμών, τελών ή επιβαρύνσεων που καθορίζονται στο τιμολόγιο ή την ισοδύναμη απαίτηση πληρωμής. Το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει ήδη εξετάσει το ζήτημα της ερμηνείας της συγκεκριμένης έννοιας (βλ. απόφαση C-585/20), σε διαφορετικό, ωστόσο, πλαίσιο από αυτό της υπό κρίση υπόθεσης.

Η ορθή ερμηνεία της παραπάνω διάταξης έχει μεγάλη σημασία, δεδομένου ότι ένας από τους όρους που θα πρέπει να πληρούνται προκειμένου ο πιστωτής να δικαιούται τόκους υπερημερίας (άρθρο 3, παράγραφος 1) είναι να μην έχει λάβει το οφειλόμενο ποσό εγκαίρως. Το δικαίωμα αποζημίωσης για τα έξοδα είσπραξης γεννάται μόνο αφ' ης στιγμής έχει αποκτηθεί το δικαίωμα είσπραξης τόκων υπερημερίας. Οι σχετικές διατάξεις ενσωματώθηκαν με τρόπο πανομοιότυπο στην πολωνική έννομη τάξη.

Λαμβανομένων υπόψη των παραπάνω, θα πρέπει να σημειωθεί ότι οι έννοιες της αμοιβής και του οφειλόμενου ποσού συνδέονται μεταξύ τους. Εφόσον το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας εκτείνεται μόνο στις πληρωμές που έχουν χαρακτήρα αμοιβής στο πλαίσιο εμπορικών συναλλαγών, η έννοια του οφειλόμενου ποσού δεν μπορεί να καταλαμβάνει άλλου είδους πληρωμές. Θα πρέπει, επομένως, να εξεταστεί εάν το κυρίως ποσό για το οποίο γίνεται λόγος στο άρθρο 2, σημείο 8, της οδηγίας, έχει αποκλειστικά την έννοια της πληρωμής για τη χαρακτηριστική μη χρηματική παροχή της εκάστοτε έννομης σχέσης, την οποία ο συμβαλλόμενος φορέας επιχείρησης έχει αναλάβει να εκπληρώσει.

Το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι ως οφειλόμενο ποσό στο πλαίσιο εμπορικής συναλλαγής θα πρέπει να νοηθεί αποκλειστικά το ποσό που προορίζεται να αποτελέσει πληρωμή για τη μη χρηματική παροχή του ίδιου του πιστωτή (παράδοση αγαθού ή παροχή υπηρεσίας), και ότι στην έννοιά του δεν περιλαμβάνεται η απόδοση εξόδων ή οποιουδήποτε άλλου κόστους στο οποίο υποβλήθηκε προσωρινά ο πιστωτής, εφόσον αυτά δεν έχουν συνυπολογιστεί και ενσωματωθεί στο χρηματικό αντάλλαγμα για την εν λόγω παροχή. Και τούτο διότι στις εμπορικές συναλλαγές φαίνεται ότι, κατά κανόνα, οι αμοιβές διαμορφώνονται αφού ληφθεί υπόψη το σχετικό κόστος, σε συνδυασμό με το αναμενόμενο κέρδος. Σε περίπτωση συμβατικού διαχωρισμού των δύο αυτών στοιχείων, θα πρέπει να θεωρηθεί ότι, κατά το μέρος της με το οποίο καλύπτονται τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκε ο πιστωτής, η χρηματική παροχή δεν συνιστά πληρωμή για την εκτέλεση υπηρεσίας ή την παράδοση αγαθού. Υπό την αντίθετη εκδοχή, θα μπορούσαμε να οδηγηθούμε στην αναγνώριση ενός δικαιώματος του πιστωτή να απαιτήσει περισσότερα κατ' αποκοπήν ποσά αποζημίωσης για μία και μόνη, κατά βάση, παροχή. Με όμοιο τρόπο θα πρέπει να αντιμετωπιστούν και οι πληρωμές οι οποίες σχετίζονται μεν με μια εμπορική συναλλαγή, εντούτοις, λόγω

της φύσης και της προέλευσής τους, δεν μπορούν να συνυπολογιστούν στο ύψος του οφειλόμενου στον πιστωτή ποσού. Παράδειγμα τέτοιας πληρωμής αποτελούν οι προαναφερόμενες δαπάνες για την παροχή υπηρεσιών κοινής ωφελείας, οι οποίες παρέχονται από τρίτα πρόσωπα και όχι από την ίδια την αντισυμβαλλόμενη εκμισθώτρια, η οποία ούτε τις παρέχει, ούτε υποχρεούται προς τούτο (δεν χρησιμοποιεί βοηθούς εκπλήρωσης για την εκτέλεση δικής της υποχρέωσης), αλλά απλώς μετακυλίζει το σχετικό κόστος. Πρόκειται για δαπάνες που προκύπτουν μόνο επ' ευκαιρία της εκτέλεσης της χαρακτηριστικής παροχής του πιστωτή.

Από την άλλη πλευρά, ωστόσο –και σε αυτό συνίσταται, μεταξύ άλλων, η αμφιβολία του αιτούντος δικαστηρίου– εάν ο πιστωτής υποβλήθηκε σε δαπάνες, τις οποίες ο οφειλέτης θα έπρεπε να του είχε αποδώσει εντός ορισμένης προθεσμίας, τυχόν καθυστέρηση ενδέχεται να έχει αρνητικό αντίκτυπο στην οικονομική κατάσταση του πρώτου και να τον αναγκάσει να καταφύγει σε εξωτερικές πηγές χρηματοδότησης για τις τρέχουσες δραστηριότητές του. Αντίθετα, σκοπός της οδηγίας ήταν, μεταξύ άλλων, η πρόληψη τέτοιου είδους καταστάσεων, οι οποίες επηρεάζουν την ανταγωνιστικότητα και την αποδοτικότητα των επιχειρήσεων στην εσωτερική αγορά.

Συνεπώς, η απάντηση στο υποβληθέν ερώτημα έχει σημασία για την κρίση του αιτούντος δικαστηρίου επί του αιτήματος να επιδικαστούν κατ' αποκοπήν ποσά αποζημίωσης για τιμολόγια που εκδόθηκαν και δεν εξοφλήθηκαν εγκαίρως, τα οποία αντιστοιχούν σε κατ' αποκοπήν ποσά για τις δαπάνες συντήρησης του κτηρίου, καθώς και σε αποδοτέες δαπάνες για τη χρήση υπηρεσιών κοινής ωφελείας. Μολονότι ο εναγόμενος δεν αμφισβητεί, από την άποψη αυτή, τη βασιμότητα της αγωγής, το αιτούν δικαστήριο οφείλει, αυτεπαγγέλτως, να εφαρμόσει ορθά το ουσιαστικό δίκαιο.

[παραλειπόμενα]

[παραλειπόμενα] [σύνθεση του δικαστηρίου]

[παραλειπόμενα]

[παραλειπόμενα] [εθνικά δικονομικά ζητήματα]

Κ., 9 Οκτωβρίου 2023

[παραλειπόμενα]

[παραλειπόμενα] [σύνθεση του δικαστηρίου]